

Připravili jsme pro vás další podzimní rozesílku s číslem 18/2023. Rubriky s novým textem jsou označeny symbolem . V rozesílce najdete pozvánky na osvětové a vzdělávací akce a programy. Postupně budeme přidávat tipy na regionální dárečky pro vaše blízké a partnery (str. 11–12).

V části I, na stránkách 2–12, najdete AKTUALNÍ informace – zprávy z tisku, grantové výzvy, pozvánky na vzdělávací programy a akce, informace o kampaních.

V části II přinášíme náměty a inspiraci i tipy na pomůcky a publikace (str. 13–16).

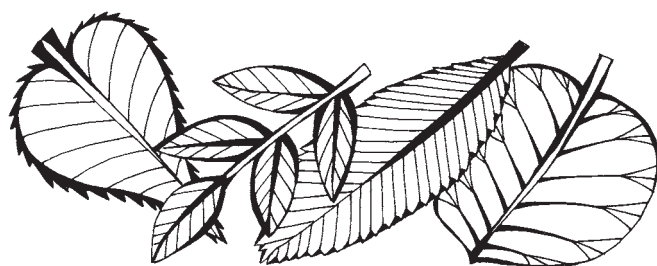
Část III přináší stálý soubor informací a odkazů k důležitým tématům (od str. 17).

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Významné dny v LISTOPADU: 16. listopadu – Den používání méně věcí, 24. listopadu – Mezinárodní den nekupování ničeho, 26. listopadu – Světový den udržitelné dopravy, 28. listopadu – Giving Tuesday, více na <https://www.ekokalendar.cz/>

Akce do DIÁŘE:

Pá – So 1.–2. prosince	30. Valašský mikulášský jarmek www.jarmek.cz
Pátek 15. prosince	členská schůze LÍSKY www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI 1.–30. DUBNA www.liska-evvo.cz	PŘÍRODNÍ ZAHŘADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY 1. KVĚTNA – 30. ČERVNA www.liska-evvo.cz	STROMY A MY 15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA www.liska-evvo.cz	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRÁVEDLIVĚ ZÁPLACENÉ CELOROČNĚ www.liska-evvo.cz	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDRŽITELNÉ EKONOMIKY CELOROČNĚ www.liska-evvo.cz
---	---	--	---	---

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHŘADA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika,**

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce.**

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí,** zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva,** osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky.**

Registrace do kampaní zde: <https://forms.gle/PffLWtjijunJYv37H9>

OBSAH ROZESÍLKY 18/2023

Část I

INFORMACE, AKTUALITY, POZVÁNKY NA AKCE, NABÍDKA PROGRAMŮ PRO ŽÁKY I DOSPĚLÉ, KAMPANĚ

I/1	Zprávy z LÍSKY	... str. 2
I/2	Aktuality, zprávy z webu a tisku	... str. 3
I/3	Grantové výzvy	... str. 4
I/4	Pozvánky na akce, osvětové kampaně	... str. 5
I/5	Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO	... str. 8
I/6	Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení	... str. 9
I/7	Tipy na originální vánoční dárky od regionálních výrobců	... str. 11

Část II

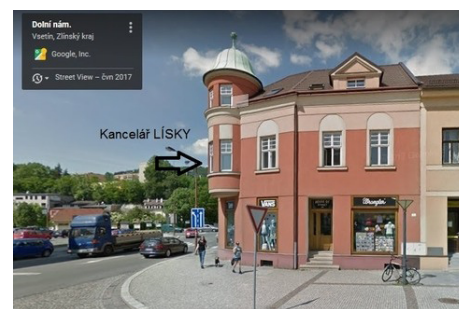
METODICKÁ PODPORA

II/1	Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe	... str. 13
II/2	Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky	... str. 14
II/3	Program Učíme se venku	... str. 15
II/4	Projekty pro školy, soutěže	... str. 16
II/5	Tipy na výlety, exkurze, výstavy	... str. 16

Část III

UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

III/1	Udržitelný rozvoj	... str. 17
III/2	Přírodní zahrady	... str. 18
III/3	Zelené okénko	... str. 18
III/4	Místní produkty, biopotraviny	... str. 18
III/5	Fairtrade	... str. 19

Kancelář a Férový obchůdek LÍSKY
www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2022 členové Klubu Lisky zaslali 36.000 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2022 jsme z vašich darů získali 1.470 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

V těchto dnech dokončujeme s lektory popis aktivit 4 nových programů do manuálu lektora v projektu Lisky „Písmena a čísla VENKU s Lískou“. Projekt podpořilo Ministerstvo životního prostředí.

Ukončili jsme tvorbu 4 lektorských příprav, pracovních listů a materiálů k novým programům v Arboretu Semetín na téma VODA, STROMY a HMYZ pro MŠ a I. stupeň ZŠ. Projekt je spolufinancován Zlínským krajem.

Připravili jsme setkání pracovní skupiny pro Fair trade města Vsetín, vyhodnotili jsme akce za rok 2023 a naplánovali program na rok 2024. V pátek 10. listopadu jsme připravili 10. žákovské sympozium Vsetínské školy za lepší svět,

<https://www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe>

Téma venkovní výuky a EVVO jsme prezentovali na workshopu pro MAP Frýdlantsko (3.11.) a na workshopu pro učitelky MŠ pro UP Olomouc (8.11.).

V listopadu připravujeme další workshopy. Projektové dny v MŠ a ZŠ nás čekají od ledna.

Jsmo připraveni podpořit školy, organizace i obce zajištěním aktivit pro děti a Férové kavárny LÍSKY na rozmanitých slavnostech, festivalech a oslavách.

Těšíme se na setkávání, Vaše LÍSKA

Vsetínské školy za lepší svět

V pátek 10. listopadu 2023 připravila LÍSKA, z.s. pod záštitou Mgr. Pavla Bartoně, místostarosty města Vsetín jubilejní 10. ročník žákovského sympozia o globálních problémech s názvem „Vsetínské školy za lepší svět“.

První vsetínská akce vznikla na podporu kampaně Česko proti chudobě v roce 2013 a hlavním tématem byla dostupnost vody ve světě. Cílem je přiblížit mladým lidem globální problémy a cíle udržitelného rozvoje, inspirovat je k promýšlení souvislostí a hledání řešení ve společnosti i u každého z nás.

Letošní akci připravila LÍSKA s podporou programu Jeden svět na školách a města Vsetín. Zúčastnilo se 5 žákovských týmů ze ZŠ Ohrada, Rokytnice, Sychrov, Trávníky a Luh. Hlavním tématem byl „Život v dobách změn klimatu.“

Program žákovského sympozia začal ohlédnutím za předchozími ročníky. Poté již žáci pracovali ve školních týmech. Úkolem v první aktivitě bylo prezentovat grafy o změnách klimatu formou televizního zpravodajství. Dalším bodem programu byla filmová projekce „Děkujeme za děšť“. Emotivní

dokumentární film vypráví silný příběh z míst, kde globální změny klimatu dávno nejsou pouhým bodem na programu škrobených summitů. Po zhlédnutí měli žáci možnost sdělit své pocity z filmu. Nechybělo ani skupinové řešení změn klimatu. Vyvrcholením programu byly návrhy jídel s nízkou uhlíkovou stopou. Skupiny se snažily vymyslet jídla, která by měla co nejmenší možnou uhlíkovou stopu. Pracovaly s článkem Climate Change food calculator. Po odprezentování svých jídel se snažily ještě vymyslet jídla s nízkou uhlíkovou stopou pro školní jídelny. Akce byla zakončena předáním certifikátů, osvětových materiálů a drobných dáreků jednotlivým školám.

Pro účastníky připravila společnost Okošťuj občerstvení z místních a sezónních surovin.

Michal Kužma, Iva Koutná

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 18/2023

strana 2

Každý obyvatel Česka sní 13,3 kg banánů ročně!

Než se toto oblíbené sladké ovoce dostane k nám do obchodů, stojí za ním spousta práce pěstitelů, bohužel často ve špatných podmínkách. Pracovní doba až 15 hodin denně, odměna za práci hluboko pod úrovní minimální mzdy a neplacené přesčasy nejsou ničím ojedinělým.

Fairtrade má několik nástrojů, jak tyto problémy řešit:

- minimální výkupní cenu a fairtradového příplatek,
- standardy pro bezpečné pracovní podmínky,
- opatření k ochraně zdraví zaměstnanců,
- a možnost organizace v odborech,
- vzdělávání a poradenství pro pěstitele.

Hana Librová: K přírodě přistupuji s hlubokou lítostí

Zakladatelka oboru Environmentální studia na MUNI, socioložka, autorka knih Pestří a zelení, Vlažní a váhaví, Věrní a rozumní a nyní také nositelka Řádu T. G. Masaryka.

Tři roky od vydání její poslední knihy Vlažní a váhaví. Kapitoly o ekologickém luxusu jsme tuto elegantní dámu navštívili v malé pracovně na Fakultě sociálních studií v Brně se záměrem ptát se nikoli na obligátní dobrovolnou skromnost, ale na témata o poznání neskromnější: perspektivy civilizace, dilemata zeleného hnutí či potřebu udržitelného ústupu.

<https://sedmagenerace.cz/k-prirode-pristupuji-s-hlubokou-litosti/>

Rozhovor s prof. Bessel van der Kolk

„Doufám, že každé dítě v každé škole na celém světě se naučí čtyři základní věci: čtení, psaní, matematiku a jak regulovat sebe sama, že každé dítě se každý týden naučí, jak jejich tělo funguje, jak funguje jejich mysl, jak funguje jejich mozek (no dobře, s tím to nebudeme přehánět), ale co můžu udělat proto, abych se uklidnil. Jak pomáhá s uklidněním dýchání, jak pomáhá pohyb, když se potřebuju uklidnit, jak pomáhá komunikace s jinými lidmi. Aby si opravdu každý uvědomil, jakým stvořením skutečně je. Protože když znáte sám sebe, tak máte nad sebou mnohem větší kontrolu. To je můj cíl. To je moje naděje pro každou civilizovanou zemi.“

Řekl v Hyde Parku Civilizace psychiatr a přední světový odborník na léčbu traumatu prof. Bessel van der Kolk.

Pokud jste díl nestihli, podívejte se na stránky:

www.hydeparkcivilizace.cz

Na půdě Senátu ČR proběhlo 3. listopadu slavnostní vyhlášení 2. ročníku Ceny inspirace Světové školy 2023

Mezi oceněnými je těchto osm Světových škol:

Dětská skupina Školka v lese, Prostor plus o. p. s., Kolín
Základní škola a Mateřská škola Choryně
Církevní základní škola svatě Ludmily v Hradci nad Moravicí
Základní škola a Mateřská škola Jindřichov, okres Bruntál
Základní škola Prostějov, ul. E. Valenty 52
Základní škola J. V. Sládka Zbiroh, p.o.
Gymnázium, Olomouc – Hejčín, Tomkova 45
Gymnázium, Kojetín, Svatopluka Čecha 683

Podporu a poděkování dětem, žákyním, žákům, studentkám, studentům a jejich vyučujícím pronesli pan senátor Jiří Drahoš, ředitel organizace Člověk v tísni pan Šimon Pánek, ředitel Odboru rozvojové spolupráce a humanitární pomoci MZV ČR pan Petr Gandalovič a pověřená ředitelka Odboru vzdělávací politiky MŠMT paní Ludmila Třeštíková. Mluvčí ocenili projekty škol a podpořili je v jejich činnosti slovy: „Velké věci se skládají z malých součástí, o ně je potřeba pečovat a rozvíjet je.“

Součástí slavnostní akce byla i panelová debata „Pohnout sebou, pohnout světem“, které se účastnili:

Jan Lukačevič – kosmický inženýr, popularizátor vědy a ambasador Světových škol

Ludmila Kozlová – iniciátorka studentského projektu „Telperion“ věnující se udržitelnosti

Max Schröder – autor projektu Second chance for material, v rámci něhož se vyrábí recyklovaná prkna z odhozených odpadků nebo z odpadu z výroby

Celou akcí provázela Jana Peroutková z České televize.

Cena inspirace Světové školy je ocenění, které je udělováno aktivním a inspirativním školám zapojeným do programu **Světová škola**. Žáci v těchto školách se od doby úspěšného získání certifikátu Světová škola každý rok skrze své projekty zabývají lokálními problémy s globálním přesahem, ovlivňují prostředí a atmosféru školy i obce, a jsou proto velkou inspirací nejen pro další Světové školy, ale i pro všechny ostatní, komu není lhostejná budoucnost nás všech.

Program Světová škola zaštiťuje **Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a OSN Česká republika**. Program je dlouhodobě finančně podporován z prostředků **České rozvojové agentury** v rámci zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Za Světovou školou stojí **Vzdělávací program Varianty** – Člověk v tísni, **ADRA CZ** a ARPOK.

„CENU INSPIRACE“ za realizovaný projekt „Dědečí a babičky choryňské školičky“ převzala ZŠ a MŠ Choryně.

Vyšla nová Mapa vzdělávání. Ukazuje, kde se (ne)daří i faktory vzdělávacího úspěchu

Výzkumná organizace PAQ Research vydala novou verzi Mapy vzdělávání. Portál shromažďuje datové analýzy a výzkumně podložená řešení vzdělávacích nerovností v Česku. Nejdůležitější aktualizací prošly Příběhy vzdělávacího neúspěchu. Regionální nerovnosti a vztah mezi vzděláváním a chudobou nově ukazujeme i na výsledcích testování, které vypovídají o znalostech a kompetencích žactva. Přibyla také unikátní typologie obcí s rozšířenou působností (ORP) a datová analýza, která ukazuje pozitivní roli mateřských škol či podpůrných pozic v boji se vzdělávací neúspěšností. Projekt podporuje Nadace České spořitelny.

Vzdělávání v Česku neslouží všem dětem stejně dobře. Výsledky tedy oproti většině Evropy hodně závisí na tom, z jaké rodiny a regionu dítě pochází. V datech a mapách to přehledně ukazuje Mapa vzdělávání, kterou PAQ Research poprvé zveřejnil. Ioni v únoru. Teď výzkumníci a výzkumnice přišli s její rozsáhlou aktualizací.

Nerovnosti ve výsledcích vzdělávání, které souvisí hlavně s destabilizující chudobou, zůstávají mezi různými kouty Česka i podle aktualizovaných dat stále velké. **Příběhy vzdělávacího neúspěchu** nicméně nabízí nové perspektivy, jak na situaci jednotlivých mikroregionů nahlížet. Platí přitom, že slabé výsledky vzdělávání netrápí jen nejvíc znevýhodněné kraje, problémy se koncentrují mikroregionálně napříč republikou

<https://www.paqresearch.cz/post/nova-mapa-vzdelavani>

Projekt Měníme osnovy

V současném světě potřebujeme pro úspěšný život víc než jen vědomosti. Co jsme dříve nazývali školními osnovami, dnes zastřešuje termín rámcový vzdělávací program. A právě nyní prochází revizí.

Projekt **Měníme osnovy** představí, jaké změny se chystají a jaký dopad budou mít na naše děti, a tedy i na naši společnost. Vysvětlí hlavní body celé revize a ukáže i příklady z praxe.

Více na <https://menimeosnovy.cz/>

„8 000 hodin... tolik času stráví naše děti ve školní lavici během základní školy. Co chceme, aby jim tento čas dal?“
Jan Hábl, pedagog

Vědomosti, znalosti, dovednosti to všechno naše děti samozřejmě potřebují pro uplatnění v životě. Vzhledem k tomu, kolik času ale stráví v lavicích, by jim škola měla dát ještě něco navíc. Měla by formovat také jejich charakter. Ukázat jim, jak mohou být užiteční nejen sami sobě, ale také společnosti, svému okolí. Protože, jak říkal Jan Ámos Komenský „Člověk učený, ale nemravný, jest břemenem země.“

Co pro vás znamená charakter a jak by k němu děti měly být vedené v našich školách?

„Musíme věnovat dostatek energie také na přípravu modelových školních vzdělávacích programů a další podporu škol,“

říká Matěj Bulant, ředitel Odboru kurikulum odborného vzdělávání, kariérového poradenství a dalšího vzdělávání, NPI ČR.

Celý rozhovor si můžete přečíst na

<https://edurevue.npi.cz/clanky/kvalitne-zpracovane-rvp-jsou-jen-prvni-krok>

Nový magazín moderního školství EduRevue

V prvním čísle věnovaném revizím RVP naleznete rozhovory s inspirativními učiteli i osobnostmi z NPI ČR, vize školství pro 21. století i inspiraci od našich partnerů.

<https://edurevue.npi.cz/>

1/3

Grantové výzvy

■ Harmonogram výzev OP JAK na rok 2024 zveřejněn!

Vydali jsme harmonogram výzev na příští rok a také aktualizovali harmonogram letošního roku. Aktuální harmonogramy rozdělené dle let naleznete na našem webu: bit.ly/Harmonogramvyzev

■ Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha <http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

■ Nová grantová výzva Nadace Partnerství

Určená spolkům a dalším právnickým osobám i jednotlivcům. O grant ve výši až 150 tisíc korun na výsadbu stromů můžete žádat do ledna. Podrobnosti na webu www.nadacepartnerstvi.cz/granty Sázíme budoucnost.

■ Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na www.nadacepartnerstvi.cz/granty

O GRANTECH: Další otevřené výzvy zaměřené na výsadbu najdete na www.sazimebudoucnost.cz/

Líška

Zlínský kraj

Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 18/2023

strana 4

Jak učít inovativně a zároveň efektivně?

Jak rozvíjet v dětech týmovou spolupráci, zvědavost, potřebu ptát se a přicházet věcem na kloub?

21. 11. 2023

**Seminář:
BADATELSKY
ORIENTO VANÁ VÝUKA
pro učitele MŠ**

8 vyučovacích hodin
2 osvědčení dle akreditace
materiály ke školení

Účastnický poplatek 330 Kč
Poplatek je za oběd a občerstvení. Program je finančně podpořen MŽP.

kontakt pro přihlašování:
jitka.datinska@veronica.cz,
tel: 771123394

veronica
EKOLOGICKÝ INSTITUT

Ministerstvo životního prostředí

Výroční konference „Strategie 2030+“

Cílem této akce je představit aktuální stav implementace Strategie 2030+ a prezentovat plán aktivit školství, které jsou promítnuty v aktuálním Dlouhodobém záměru vzdělávání ČR na období 2023–2027. Konferenci úvodním slovem zahájí ministr školství Mikuláš Bek a budou jí provázet ti, kteří mají Strategii i Dlouhodobý záměr České republiky na starosti.

Kdy: ve čtvrtek 14. prosince 2023 od 9:00 do 17:00

Kde: online, odkaz zašleme přihlášeným účastníkům před akcí
REGISTRACE

Těšit se můžete také na diskuzi s tvůrci Strategie o jejím naplňování a vizích, kam by mělo české školství směřovat. Velký prostor bude pro představení konkrétních aktivit na další 4 roky, a hlavně na vaše dotazy a podněty k těmto aktivitám. Otázky můžete posílat již nyní (přes přihlašovací formulář) a brzy zveřejníme ambasadory, které je za vás odborníkům z MŠMT budou klást.

Pořádá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

**KONFERENCE
STRATEGIE 2030+**

Představení priorit školství na období 2023–2027

14. 12. 2023 9⁰⁰ – 17⁰⁰

On-line | Konference a diskuzní setkání odborné veřejnosti

Jak předcházet plýtvání potravinami ve školních jídelnách

Plýtvání potravinami je zásadní problém, který nás stojí miliardy korun ročně. V českých školních jídelnách se ročně nedojí a vyhodí 48 000 tun pokrmů. Je to přibližně 120 gramů na dítě denně. Přitom v některých evropských zemích je to násobně méně.

Jak je to možné? A co s tím můžeme dělat?

Vše se dozvíte na konferenci <https://1url.cz/qu3Uo>

Skutečně zdravá škola

Vás zve na online konferenci

**Jak předcházet
plýtvání
potravinami
ve školních jídelnách**

27. listopadu od 15:30 - 17:00 hod

V českých školních jídelnách se ročně nedojí a vyhodí 48 000 tun pokrmů.

Panenky aneb Jak plyne čas na Valašsku

Ojedinelá autorská sbírka valašských panenek v galerii Klobučan v kulturním domě ve Valašských Kloboukách. Sběratelkou a tvůrkyní je Alena Dynková.

www.kdklobucan.cz

PROGRAM Tincta-Herbae • ateliér přírodního barvířství na VSETÍNĚ

Hlavním tématem DÍLEN, KURZŮ, PŘEDNÁŠEK a UKÁZEK ŘEMESLA je INDIGO a barvení v ekologické indigové kádi. PRO DĚTI, PRO DOSPĚLÉ, PRO RODIČE S DĚTMI v příjemném prostředí ateliéru přírodního barvíře.

Možnost zakoupit POUKAZ na některou z aktivit jako VÁNOČNÍ DÁREK pro Vás i Vaše blízké.

Rezervace nutná: tel.: 732 994 552

Info: tincta-herbae@centrum.cz

<https://www.facebook.com/TinctaHerbae>

PROGRAM 2023/2024

21 10.00 - 12.00 Ukázka barvířského řemesla
14.00 - 15.30 Dílna "Shibori"/děti a dospělí (1,5h/450Kč)
16.00 - 18.30 Dílna "Indigo - textilní obraz/dospělí (2,5h/800 Kč)

28 10.00 - 12.00 Ukázka barvířského řemesla
14.00 - 16.00 Dílna "Indigo - textilní obrázek"/děti (2h/450Kč)

LISTOPAD

4 14.00 - 16.00 Dílna "Vlněný obraz malovaný rostlinami" (2h/450 Kč)
16:30 - 18:00 Přednáška "Přírodní barviva a Barevná symbolika (1,5h/300 Kč)

5 14.00 - 16.00 Dílna "Přírodní barviva pro dětské tvoření" děti (2h/300 Kč)
16:30 - 17:30 exkurze Ateliéru přírodního barvíře

11 9.00 - 17.00 Kurz "Přírodní barvení NADIVOKO" (7,5h/3.300 Kč)

12 14.00 - 16.00 Dílna "Plstěná ovečka"/dospělí a děti (2h/450 Kč)
16:30 - 18.00 Dílna "Herbář barvířských rostlin" /dospělí a děti (2h/450 Kč)

18 10.00 - 12.00 Ukázka barvířského řemesla
14.00 - 15.30 Dílna "Shibori"/děti a dospělí (1,5h/450 Kč)
16.00 - 18.30 Dílna "Indigo - textilní obraz" dospělí (2,5h/800 Kč)

19 14.00 - 15.30 Přednáška "Modré tajemství ukryté v zelených listech rostlin aneb přírodní INDIGO" (1,5h/300Kč)
16.00 - 18.30 Dílna "Shibori šátek"/dospělí (2,5 h/1.200 Kč)

25 10.00 - 11:30 Dílna "Shibori"/děti a dospělí (1,5h/450 Kč)
14.00 - 18:00 Dílna "Shibori šál a rostlinná barviva (4h/2.400 Kč)

26 10.00 - 16:30 Kurz "Přírodní barviva pro pedagogy" (6h/2.800 Kč)

PROSINEC

2 10.00 - 12:00 Ukázka barvířského řemesla
14.00 - 15:30 Dílna "Indigo - textilní obraz"/děti(1,5h/450 Kč)
16.00 - 18:00 Dílna "Shibori šátek"/dospělí (2h/1.200 Kč)

3 10.00 - 11:30 Dílna "Vlněné vánoční ozdoby"/děti (1,5 h/300 Kč)
14.00 - 16:00 Dílna "Vlněný obraz malovaný rostlinami (2h/450 Kč)
16:30 - 18:00 Přednáška "Přírodní barviva a symbolika barev (1,5h/300 Kč)

9 10.00 - 14:00 Vánoční mini-jarmark
14.00 - 16:00 Dílna "Vlněné vánoční ozdoby" /dospělí (2h/450 Kč)
16:15 - 18:15 Dílna "Plstěná ovečka"/dospělí a děti (2h/450 Kč)

10 10.00 - 14:00 Vánoční mini-jarmark
14.00 - 15:30 Dílna "Shibori"/děti a dospělí (1,5h/450 Kč)
16.00 - 18:30 Dílna "Indigo - textilní obraz"/dospělí (2,5h/800 Kč)

16 15.00 - 16:30 Dílna "Vlněné vánoční ozdoby"/děti (1,5h/300 Kč)
17.00 - 18:00 Exkurze barvířského ateliéru s ukázkou řemesla

17 15.00 - 17:00 Dílna "Vlněné vánoční ozdoby"/dospělí (2h/450 Kč)
17.00 - 18:00 Exkurze barvířského ateliéru s ukázkou řemesla

23 10.00 - 12:00 Dílna "Přírodní barviva pro dětské tvoření" /děti (2h/300 Kč)
15.00 - 16:30 "Slunovratové malování rostlinnými inkousty" (1,5h/250 Kč)
16:30 - 17:30 Rozsvícení stromečku s koledou

LEDEN

6 10.00 - 11:30 Dílna "Dopoledne (s) barvířem" /děti (1,5h/300 Kč)
15.00 - 17:00 Dílna "Dopoledne (s) barvířem" /dospělí (2h/600 Kč)

7 14.00 - 16.00 Dílna "Vlněný obraz malovaný rostlinami" (2h/450 Kč)
16:30 - 18:00 Přednáška "Přírodní barviva a Barevná symbolika" (1,5h/300 Kč)

12 15.00 - 17:00 Dílna "RELAX malování přírodními inkousty" (2h/450 Kč)

13 10.00 - 11:30 Dílna "Shibori"/děti a dospělí (1,5h/450Kč)
15.00 - 17:00 Dílna "Shibori - textilní obraz" /dospělí (2h/800 Kč)

ÚNOR

9 15.00 - 17:00 Dílna "Relaxační malování rostlinnými inkousty"(2h/450 Kč)

10 10.00 - 11:30 Dílna "Shibori textilní obrázek" /děti (1,5h/450 Kč)
14.00 - 18:00 Dílna "Shibori šál a rostlinná barviva" /dospělí (4h/2.400 Kč)

17 10.00 - 17:00 Kurz "Rostlinné inkousty a tempery z hlinek" /6h/2.200 Kč)

18 10.00 - 11:30 Dílna "Shibori"/děti a dospělí (1,5h/450Kč)
15.00 - 17:00 Dílna "Shibori - textilní obraz" /dospělí (2h/800 Kč)

20-25 Prázdninové tvoření s Tincta-Herbae v ateliéru na Vsetíně

Vánoční edukační programy Muzea regionu Valašsko

ZÁMEK VSETÍN

Lektorský program Vánoce na Valašsku – Vánoční zvyky a tradice v proměnách věků. Termín: 28. 11. – 21. 12. 2023

Podrobnosti o programu naleznete zde:

<http://www.muzeumvalassko.cz/lektorske-programy/vanoce-na-valassku-vanocni-zvyky-a-tradice-v-promenach-veku>

Program můžete objednávat na tel.: 571 411 690

ZÁMEK KINSKÝCH VE VALAŠSKÉM MEZIŘÍČÍ

Lektorský program Vánoce na Valašsku

Termín: 28. 11. – 22. 12. 2023

Podrobnosti o programu naleznete zde:

<http://www.muzeumvalassko.cz/lektorske-programy/vanoce-na-valassku>

Program můžete objednávat na tel.: 734 236 279

19 valašský krajkářský a řemeslný trh

17.–18. listopadu 2023

ZŠ Šafaříkova
Šafaříkova 726, 757 01 Valašské Meziříčí

pátek 10.⁰⁰–18.⁰⁰ • sobota 9.⁰⁰–17.⁰⁰

Předvádění řemesel a lidové tvorby. Prodej originálních výrobků, materiálu a pomůcek.

Vstupné: děti 20,- Kč • dospělí 50,- Kč

facebook.com/valasskykrajkarskyremeslnytrh

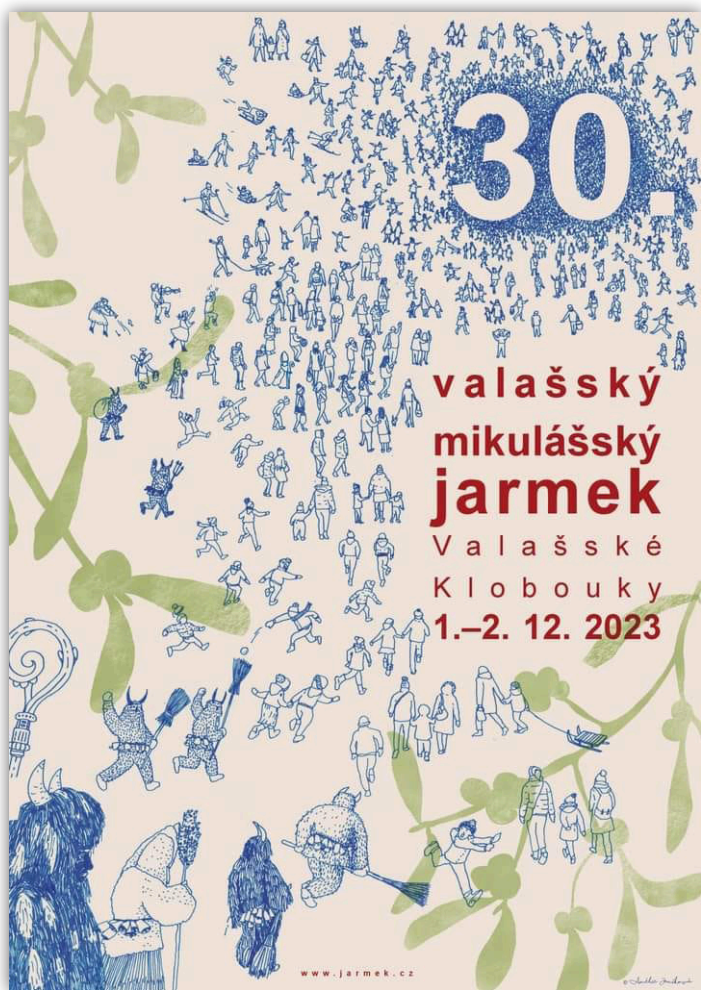

Líska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 18/2023

strana 6

přivíme všechny malé i velké na

PLAVBY KE VŠEM ČERTŮM

Kdy? SOBOTA 2.12. 2023 14⁰⁰-15³⁰
 a NEDELE 3.12. 2023 16⁰⁰-17³⁰

přímo v den "D" ÚTERÝ 5.12. 16⁰⁰-17³⁰

Kde? Čekně vysopaná a dobře kdsobe na výlební loď Noe vyplouvá a přistává vždy v Uherském Hradišti, na Svatojiřském nabřeží. REZERVACE LODNÍCH LÍSTKŮ a VÍCE INFORMACÍ DOSTANETE NA 602815874!

Vánoce u Kulíšků

SRDEČNĚ VÁS ZVEME NA PŘEDVÁNOČNÍ VÝSTAVU OD 1.12. DO 6.12.2023, VZDY OD 9.00 DO 18.00 NA ADRESE LIDEČKO 362

Vánoční dílna

Prodej vánočních věnců, svícňů a dekorací od Z lásky květu
 Ochutnávka a prodej domácích zákusků od sladíme.to

SOBOTA 2. 12. 14:00 - 19:00
 MÍSTO: KVĚTINOVÁ FARMA Z LÁSKY KVĚTU
 VALAŠSKÁ BYSTRICE 769

Nabídku vzdělávacích akcí na rok 2024 zveřejníme v dalších rozesílkách.

Vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme vzdělávací programy.

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAP, OP JAK. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

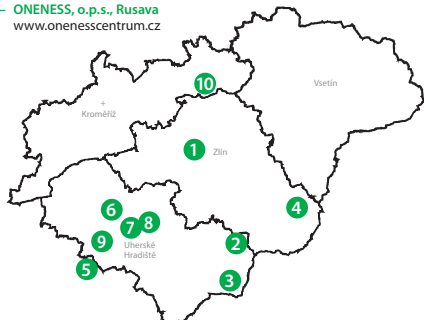
Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Členské organizace LÍSKY, z.s.

- DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz
- ZO ČSOP Veronica – Centrum Veronica Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopic, o.p.s.
www.lskopance.cz
- ZO ČSOP KOSENKA Valašské Kloubouky
www.kosenka.cz
- VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis
- SVC Klubko Staré Město, p.o., Žabka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz
- Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz
- DDM Škola Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz
- DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz
- ONENESS, o.p.s., Rusava
www.onenesscentrum.cz

Partneři a spolupráce

- ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín
www.alcedovsetin.cz
- ARPOK, o.p.s., Olomouc
www.arpok.cz
- Ekocentrum Na Pasece Veliková
www.napasece.net
- Masarykova veřejná knihovna Vsetín
www.mvk.cz
- Městské lesy Vsetín, s.r.o.
www.lesyvsetin.cz
- Místní akční skupina Hornolidečska
www.horniliddec.cz/mas-hornolidecska-z-s/ds-1007
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín
www.muzeumvalascko.cz
- Nadace Proměny Karla Komárka
www.nadace-promeny.cz
- NaZemí, Brno
www.nazemi.cz
- PAVUČINA
www.pavucina-sev.cz
- Středisko volného času Rožnov p.R., o.p.o.
www.svcroznov.cz
- Střední škola KOSTKA, s.r.o., Vsetín
www.kostka-skola.cz
- Učíme se venku
www.ucimesevenku.cz
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
www.utb.cz
- Včelari Vsetín
Základní škola Vsetín, Ohrada 1876
www.zsohrada.cz
- Základní škola Vsetín, Rokytnice 436
www.zsrokytnice.cz
- Základní škola Vsetín, Sychrov 97
www.zssychrov.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna**

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **programu MRKEV** (základní a střední školy) a **programu Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

I/6 Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení

DENNÍ A POBYTOVÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY, PROJEKTOVÉ DNY A EXKURZE PRO ŠKOLY PŘIPRAVUJÍ:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
- **Hvězdárna Vsetín**
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **TINCTA-HERBAE ATELIÉR PŘÍRODNÍHO BARVÍŘSTVÍ**
tincta-herbae@centrum.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY LÍSKY

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ, ŠD A SVČ

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu inovativního vzdělávání dětí/žáků a projektové výuky, které vede k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Témata:

- přírodovědné vzdělávání,
- EVVO a vzdělávání k udržitelnému rozvoji, rozvoj podnikavosti a kreativity.

Více na: <https://www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny>

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou. Cenu stanovíme po upřesnění programu (rozsah, počet dětí, vzdálenost).

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

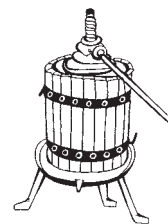
Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádoby)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 2 hodiny / po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den v rozsahu 4 x 45 minut

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na práci dětí a vrstevnické učení, odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

Školní farmářský den

JEDINEČNÝ PROJEKTOVÝ TEMATICKÝ DEN PRO CELOU ŠKOLU

www.liska-evvo.cz/doc/skolni-farmarsky-den-6

PŘIHLAŠOVÁNÍ: infoevvo@seznam.cz

Simulace farmářského trhu, vrstevnické učení, ukázky práce a workshopy výrobců, řemeslníků a farmářů.

LÍSKA

Zlínský

kraj

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 18/2023

strana 9

PODPORA INOVATIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A PROJEKTOVÉ VÝUKY,
ROZVOJ PŘÍRODOVĚDNÉ, MATEMATICKÉ A ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI.

VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

témata:

PŘÍRODA, ZAHRADA,
VODA, ŘEMESLA,
TRADICE A ZVYKY,
PŘÍBĚHY JÍDLA

PŘIHLAŠOVÁNÍ: infoevvo@seznam.cz

Zlínský kraj

Ministerstvo životního prostředí

Učíme se venku s Lískou

Přiblížíme dětem svět přírody prostřednictvím rozmanitých činností, zkoumání, tvoření a prožitku.

Témata – v návaznosti na roční období:

živá zahrada – ptáci, bezobratlí, hmyz,
jarní rostliny, cyklus života,
voda, stromy,
čísla a písmena venku (rozvoj
matematické a čtenářské gramotnosti)
apod.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí v okolí školy

Doporučeno: od 5 let

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: 4 × 45 minut

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu (VP), v souladu s projektovou výukou.

6. ročník: Voda na Zemi, koloběh vody v přírodě, příčiny a důsledky znečištění vody

7. ročník: Voda v krajině

8. ročník: Spotřeba vody

Místo konání: třída

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií

Počet účastníků: třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před VP, 1 hodina VP s lektorem, práce žáků po VP

Učíme se venku s POLY

Přiblížíme dětem řemesla, tradice a zvyky regionu prostřednictvím činností, tvoření a prožitku.

Témata:

praktické ukázky řemesel (např. práce se dřevem, pilkou, proutím, slámou, ovčí vlnou, barvení),
zvyky,
hry a hračky našich předků,
poklady z půdy,
cesta jídla na náš stůl apod.

Místo konání: zahrada, venkovní či vnitřní areál školy

Doporučeno: od 4 let

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: 4 × 45 minut

Učíme se venku s Lískou v Arboretu Semetín

Přiblížíme dětem jedinečné místo prostřednictvím rozmanitých činností a prožitku.

Témata: příroda arboreta, hmyz, včely, rostliny, stromy, voda

Místo konání: Arboretum Semetín, Vsetín

Období: květen–červen, září–říjen

Doporučeno: MŠ 5–7 let, I. st. ZŠ

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 4 × 45 minut

Možno připravit i jako výukový program (90 minut).

Projekt je spolufinancován Zlínským krajem. Ve spolupráci s Městskými lesy Vsetín, s.r.o. a vsetínskými včelaři.

VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY pro MŠ a I. st. ZŠ

UČÍME SE VENKU V ARBORETU SEMETÍN S LÍSKOU

témata:

VODA,
STROMY,
VČELY

ARBORETUM Semetín
květen, červen, září, říjen 2023

KONTAKT: infoevvo@seznam.cz

LÍSKA, z.s. • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • 605 806 840

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

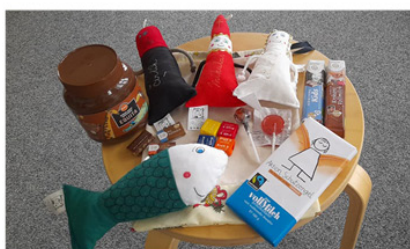
Rozesílka LÍSKY 18/2023

strana 10

NABÍDKA BALÍČKŮ K MIKULÁŠKÉ ČI VÁNOČNÍ NADÍLCE PRO MALÉ I VELKÉ

Na míru vám připravíme fairtradové balíčky – káva, kakao, čaj, čokoláda, sladkosti. Možno doplnit i výrobky z dílny Lukášovy šité hračky. Oblíbené u dětí, rodiny, kolegů či vašich obchodních partnerů.

INFORMACE A OBJEDNÁVKY: LÍSKA, z.s., Dolní nám. 429, 755 01 Vsetín
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

Hornácká farma Hrubá Vrbka

Nabídka krásných jedlých dárečků. Buď ve všední dny v Hrubé Vrbce 253, od 8:00 do 15:30 hodin, nebo na <https://www.hornackafarma.cz/dariky/>

Květomluva Vlachovice

Přes 100 let stará valašská sušárna na ovoce a byliny sv. Františka, bělokarpatské louky a naše chudé, kamenité, na vysokém kopci rozeseté políčka bylin naší bylinné farmy. Nová, moderní valašská provozovna a všude přítomná omamná bylinná vůně. To je milovaný kousek „vlachovské“ krajiny, kde vše vzniká.

www.kvetomluva.cz

FÉR KAFFÉ VERONICA

KAVÁRNA, KTERÁ JE FÉROVÁ K LIDEM I K PŘÍRODĚ
Káva – domácí dezerty – zmrzlina – hostětínské BIO mošty vlastní ovocné produkty z přírodní zahrady – pečení na zakázku – dárky z regionu.

<https://kavarna.veronica.cz/>

Piju mošty, což ty?

Mošty a ovocné nápoje, sirupy, jablečný ocet.

<https://eshop.mostarna.bio/>

Dárky k Mikuláši i Vánocům rozhodně pořídíte na **30. Valašském mikulášském jarmeku ve Valašských Kloboukách!** A ještě se u toho pobavíte a dobře poijíte.

EKOSADY Komňa

Jako každý rok i letos si můžete nakoupit/objednat originální a hlavně zdravé vánoční dárečky! Potěšte své blízké kvalitou.

OBJEDNÁVKY:

tel. 734 322 900,
e-mail: edita.malcova@email.cz

VÁNOČNÍ NABÍDKA BIO PRODUKTŮ EKO SADY KOMŇA

KOLDOKOL

Premýšlíte už teď, co letos svým zaměstnancům, obchodním partnerům nebo společníkům nadělíte? Vytvoříme pro vás firemní balíčky na míru, oblíbené dobroty bez chemie a konzervantů, z těch nejlepších surovin.

<https://eshop.koldokol.cz/>

LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají

Nabídka na období Adventu, Mikuláše a Vánoc HRAČKY A DEKORAČNÍ PŘEDMĚTY

MIKULÁŠ, ANDÍLEK, ČERTÍK

cena 40 Kč

cena 40 Kč

cena 40 Kč

ZVONEK

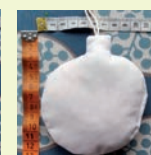
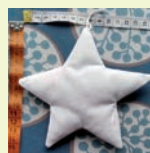
Barvu zvonku lze zvolit ze vzorníku.

cena 35 Kč

FINANČNÍ VÝTĚŽEK Z PRODEJE BUDE POUŽIT NA REHABILITACI LUKÁŠE.

OBJEDNÁVKY: Renata Lažová • tel. 605 570 103 • renata.lazova@seznam.cz
Hračky můžete objednat přímo na Facebooku: <https://www.facebook.com/lukasovyhracky>.
KONTAKT: LÍSKA • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • tel: 605 806 840

BÍLÝ POLOTOVAR K DOZDOBENÍ

cena 25 Kč/ks

DÁRKOVÝ PYTLÍK

cena dle velikosti
10, 15, 20 Kč

FINANČNÍ VÝTĚŽEK Z PRODEJE BUDE POUŽIT NA REHABILITACI LUKÁŠE.

LUKÁŠ je věčně usměvavý kluk s velkým srdcem. Do života vkročil s pořádným zdravotním omezením. Nutně potřebuje pravidelnou rehabilitaci, aby neskončil na vozíku. Maminka Renáta šije už mnoho let hračky pro radost dětí. Nám do Lísky šije rozmanité učební pomůcky, tematické panenky a figurky, bavlněné tašky, polštářky apod.

OBJEDNÁVKY: Renata Lažová • tel. 605 570 103 • renata.lazova@seznam.cz
Hračky můžete objednat přímo na Facebooku: <https://www.facebook.com/lukasovyhracky>.
KONTAKT: LÍSKA • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • tel: 605 806 840

Líška

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 18/2023

strana 12

Do začátku adventu zbývá méně než měsíc

Víte, kdy letos přesně začíná advent? Já mám pocit, že před vánocemi ten čas běží rychleji a vždycky mě ten začátek adventu zaskočí. Pokud to máte podobně a nechcete už poslední večer před začátkem adventu do svítání připravovat adventní kalendář plný krásných překvapení, pořiďte svým dětem a sobě MŮJ ADVENTNÍ ZÁPISNÍK.

<https://www.mu-j-zapisnik.cz/p/muj-adventni-zapisnik>

Každý den vám přinese trochu POVÍDÁNÍ O VÁNOČNÍCH TRADICÍCH A ZVYČÍCH a nemusíte už nikde listovat a hledat, abyste dětem vysvětlili co, proč a jak předchází Vánocům.

Na každý den je připraveno nějaké TVOŘENÍ, HRA nebo tip na činnost či zábavu spojenou s čekáním na Vánoce - a to přináší chvilku klidu v tom předvánočním shonu i pro vás a vaši voňavou kávu

Můžete k tomu pořídit i SADU NA VÝROBU ADVENTNÍHO KALENDÁŘE k zavěšení na zeď, který si dotvoříte podle svého vkusu, umu a nálady.

<https://www.mu-j-zapisnik.cz/p/muj-adventni-kalendar-na-zed-sada-k-dotvoreni>

Arboretum Semetín

Nabízí krásné jedinečné zázemí pro výuku venku dostupné městskou hromadnou dopravou.

Najdete zde venkovní učebnu, výukový včelín a vodní prvek.

Arboretum můžete navštívit s vlastním programem, nebo si objednat projektový den či výukový program Lísky, jehož součástí je i návštěva VČELÍNA. Informace: infoevvo@seznam.cz

Arboretum Semetín je otevřeno od 1. května do 15. října, 8–18 hodin. Vstupné uhradíte u vstupní brány. www.arboretumsemetin.cz

Listopad

Tomuto měsíci dalo jméno barevné listí, které padá ze stromů. Je to měsíc barevných stromů, hromad listí, ale také nestálého počasí a plískanic.

V listopadu můžeme:

- vyrábět dušičková svítýlka z vylisovaných podzimních listů
- začít přikrmovat ptactvo
- objevit Keltský kalendář, ve kterém si každý může najít svůj strom a jít ho hledat ven – prozkoumat, vyfotit, nakreslit
- pokračovat v hrátkách s listy, které jste nestihli vyzkoušet v říjnu.

Učíme se venku

Podzim je v plném proudu, ale barvy začnou z přírody pomalu mizet. Zkuste ještě v těchto listopadových dnech „nachytat“ co nejvíce barev!

Inspirace na nejen podzimní barevné tvoření najdete zde <https://ucimesevenku.cz/atelier/>.

Umíte určovat světové strany? A vaše děti? Doma nebo ve škole?

Naučte se/je dívat a určit světové strany díky pozorování míst kolem sebe i díky sestavení listového kompasu.

Více informací, metodiku i pracovní list najdete na webu Učíme se venku <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/svetove-strany/>

Je čím dál větší zima, slunce už moc nesvítí. Všude je vlhko a tmavo. Ale třeba ještě není pozdě! Zkuste prozkoumat tajemná místa, kam slunce téměř nesvítí a objevit nějaké bezobratlé živočichy, které vídáme spíš na obrázcích v učebnici. Dokážete je i určit?

Více informací, metodiku a pracovní listy najdete na <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/zivot-ve-stinu/>.

II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

■ Jak učit POLY

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek, které dokážeme vytvořit a sestavit dle potřeb školy.

Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ Nový určovací klíč REZEKVÍTKU

Laminované leporelo vám pomůže určit horniny, které můžeme najít v české přírodě. Koupíte ho zde:

<https://www.rezekevitek.cz/klic-k-urcovani-hornin?idk=0252>

■ Příroda do kapsy – informační materiály pro poznávání přírody.

www.prirodadokapsy.cz

■ Atelier V lese – výukové aktivity a hry pro děti.

<https://www.facebook.com/ateliervlesedetem>

■ Smysluplné tvoření, které děti naučí přírodu milovat. Tvořte, sázejte a buďte s dětmi.

www.venkohratky.cz

■ Metodické i projektové materiály z dílny LIPKY Brno ke stažení zdarma. <https://www.lipka.cz/materialy-zdarma?idm=373>

■ MŮJ PRVNÍ ZÁPISNÍK – inspirace na aktivity s dětmi,

www.muji1zapisnik.cz/

www.facebook.com/muji1zapisnik/

■ MŮJ DRUHÝ ZÁPISNÍK, Amélie Janíková

<http://www.muji1zapisnik.cz/>

Začíná nový školní rok **Můj první zápisník** a **Můj druhý zápisník** může být skvělým doplňkem pro vaše vyučování. Obě knihy začínají podzimem, takže začátek školního roku, je ideální pro začátek používání.

■ Kniha **Prokazatelné učení**.

Více na www.prokazatelneuceni.cz

■ Nejnovější kniha Radky Rubešové **TVOŘÍME S PROŽITKEM**

Jak rozvíjet dětskou kreativitu

Pro všechny, co tvoří s dětmi ve věku 2–10 let.

„Mým největším přáním je, aby se děti nebály svobodně tvořit a rodiče nebo pedagogové od nich neočekávali perfektní výsledek. Jsem přesvědčená, že důležitější je samotný proces tvorby a radost, kterou dětem objevování výtvarného světa přináší.“

www.radkarubesova.cz/kniha-tvorime-s-prozitkem

■ **KNIHA PŘÍBĚHŮ O LÁSCE K PŘÍRODĚ, RADOSTI ZE ŽIVOTA, PŘÁTELSTVÍ, SOUCITU, VDĚČNOSTI I LASKAVOSTI**

To všechno můžete prožívat každý den s vašimi dětmi, Človíčkem a jeho maminkou planetou Zemí. K tomu poznávání a objevování přírody a spousta nových dobrodružství s jeho kamarády Vítkem a Aničkou. Příběhy ilustrovaly starší děti pro ty menší a kniha má tak své jedinečné kouzlo.

Může se stát milým dárkem pod vánoční stromeček pro všechny děti od 4 do 8 let a jejich rodiče, prarodiče a vychovatele.

Podrobné informace a ukázky z knihy na DONIO

<https://www.donio.cz/clovicekdetem>

■ **Wellbeing ve škole: Jak na pozitivní přístup k učení i k životu, Lenka Felcmanová**

Právě vychází on-line verze publikace Wellbeing ve škole: Jak na pozitivní přístup k učení i k životu 1., kterou pro vás napsala Lenka Felcmanová s podporou pracovní skupiny Wellbeing Partnerství pro vzdělávání 2030+.

Už název naznačuje velmi jasně, jak potřebného a aktuálního tématu se tato publikace dotýká.

Učitelská profese je bezesporu naplňující, ale zároveň velmi náročná, a proto musí být vědomá péče o osobní wellbeing coby prevence syndromu vyhoření její nedílnou součástí.

Publikace nabízí několik nástrojů k podpoře osobního wellbeingu vyučujících a dalších pedagogických pracovníků a pracovníc.

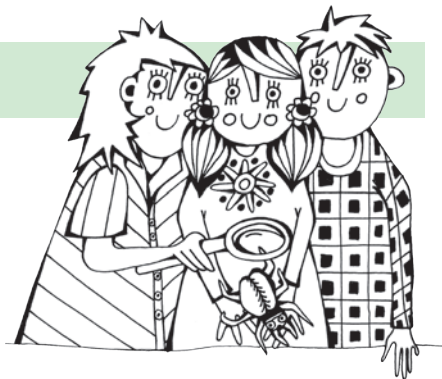
Aktivní péče o osobní wellbeing je velmi bohaté téma, proto je už nyní plánován další díl publikace, který se dotkne oblastí, na které se v prvním díle nedostalo.

Publikaci si můžete stáhnout a přečíst zde:

https://bit.ly/jak_na_wellbeing

<https://partnerstvi2030.cz>

Naším cílem je dostat děti VEN. Podpoříme vás na cestě ven. Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum. Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.

Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.

Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

<https://ucimesevenku.cz/co-se-ucit-venku/>

METODIKY UČÍME se VENKU

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.

S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.

Nově i jako elektronické publikace v PDF.

<https://ucimesevenku.cz/publikace/>

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.

S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.

Nově i jako elektronické publikace v PDF.

<https://ucimesevenku.cz/e-sady-ven/>

Vylítejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na

<https://ucimesevenku.cz/druziny/>

Jděte VEN

Inspirativní náměty pro pobyt venku:

www.jdeteven.cz

V LÍSCĚ jsme pro pedagogy vydali metodiku **Učíme se v zahradě s Ěpkou a Větvičkou** – náměty

na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.

www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkost a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

Nový projekt Písmena a čísla VENKU s Lískou

Hlavním cílem projektu je podpořit venkovní výuku na I. stupni základních škol, ve školních družinách, střediscích volného času a v mateřských školách.

Vytvořit, pilotně ověřit, realizovat a zajistit evaluaci 4 tematických programů pro cílové skupiny projektu (Místo, kde žijeme/Životní podmínky/ Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody/ Současnost a minulost v našem životě).

Podpořit přípravu, vzdělávání a rozvoj lektorů, zázemí pro společnou tvorbu programů, sdílení zkušeností, evaluaci i oslovení dalších lektorů v regionu.

Připravit pomůcky pro lektory - materiální a didaktické vybavení pro venkovní výuku.

Zpracovat materiály pro venkovní výuku (příprava lektora, pracovní listy, šablony, foto návody apod.). Podpořit sdílení materiálů a aktivit programu Učíme se venku na školách a SEV v území.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2023.

Projekt Učíme se venku s LÍSKOU II, aneb jaro, léto, podzim, zima, v přírodě je vždycky prima

Vytvořili a ověřili jsme 21 nových aktivit pro I. stupeň ZŠ, připravili 8 projektových dnů, vydali motivační tematickou podložku s klipem, zajistili vzdělávání a přípravu lektorů.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2022.

II/4 Projekty pro školy, soutěže

- Badatelsky orientované vyučování, <http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola, https://www.fairtradeskoly.cz/ft_skoly
- Globální rozvojové vzdělávání, www.globalnirozvojovavzdelavani.cz
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program, <https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání), www.jsns.cz
- Mezinárodní program Ekoškola, <https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola, www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola, www.skutecnezdravaskola.cz
- Světová škola, www.svetovaskola.cz
- Škola pro udržitelný život, www.skolaprozivot.cz
- Učíme se venku, www.ucimesevenku.cz
- Žákovské parlamenty, www.skolaprodemokracii.cz

Škola pro udržitelný život v roce 2023

Škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Více informací na www.skolaprozivot.cz

Ve Zlínském kraji se můžete obracet na Lísku, infoevvo@seznam.cz

HORNÍ
MARŠOV
s.p.s.

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfpz.cz

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- Klimatická soutěž CO2 liga.
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SS.
www.CO2liga.cz

II/5 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

- Arboretum Semetín, Vsetín, www.arboretumsemetin.cz
- Archeoskanzen Modrá, www.archeoskanzen.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Muzeum Františka Skopalíka, Hulín, Záhlinice
- Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Muzeum Kroměřížska, www.muzeum-km.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum v přírodě Rymice, www.muzeum-km.cz/muzeum-v-priode-rymice
- Muzeum zemědělské techniky našich dědů, Pravčice, www.muzeum-zemedelstvi-pravcice.cz
- Naučná stezka Boří, Divoky, Kroměřížsko <http://www.csopdivoky.cz/aktivity/naucna-stezka-bori/>
- Trezor přírody v Horní Lidči, www.trezorprirody.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>
- 14I15 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemožené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.
<https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovny na <https://seminkovny.com/zlinsky-kraj/>
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Point Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.
Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
<https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: **spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.**

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka pomáhá

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhacovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráíme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Aktivity LÍSKY podporují Zlínský kraj, město Vsetín, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo životního prostředí, SFŽP, FAIRTRADE Česko a Slovensko, GALVAMET, s.r.o. Vsetín, Městské lesy Vsetín, TG TISK, s.r.o., Lanškroun, AVIS – elektronika, s.r.o., Vsetín, Josef Spitzer, papírnictví Stanislav Olšák, Vsetín, členové Klubu LÍSKY, dárci programu DARUJME.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8.30–15.00 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaje, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité **Lukášovy hračky** a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.

Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 18/2023

strana 20